

НАРОДНА ДУМКА

Стаття 5 Конституції України: Єдиним джерелом влади в Україні є народ

Аналітично-інформаційна газета

№ 15 (40)

31 травня 2017 року

КРИК ДУШИ

Ничто не предвещало беды

В один из солнечных дней конца апреля жители близлежащих домов на улице Академика Королева на пересечении с трамвайной линией 13-го трамвая, что рядышком возле здания управления полиции (это там, где было областное ГАИ), по привычке быстрым шагом направлялись со своими ребеночками в школу №63. Да так быстро, что парочка из них, не заметив, попала на тротуаре (!) в яму.

— Ну как же так? — с досадой подумали они, стряхивая с себя и выплевывая изо рта свежевырытую землю. — Ведь вчера вечером ямы здесь не было...

И тут все очень быстро прояснилось. Рядом стоял автомобильный кран с занесенной сверху стрелой, которая уже зацепила на трос огромный биллборд (слово то какое, пока скажешь — язык сломаешь), по-простому — рекламный щит. Восстал народ против такой несправедливости, не дал рабочим творить произвол и беззаконие и совершать надругательство над собой и вызвал полицию. Благо она напротив расположена. Приехали стражи правопорядка, причем с мигалками, все как надо. Выслушали народ, записали все на бумагу, а рабочие, недолго думая, быстренько кран сложили — и домой.

Казалось, что справедливость победила и правда восторжествовала. Действительно, так и было, только торжество это длилось недолго. Потому что дней через несколько, в погожие майские деньки, этот билл вместе с бордом, короче говоря, рекламный щит, таки стоял на задуманном месте. Если бы он умел говорить, то сказал бы, наверное, следующее: «Да имел я вас всех ввиду и плевал я на вас с самой верхней своей точки. Потому что у меня есть РАЗРЕШЕНИЕ Одесского городского совета, а там знают, что делают!» О-па-на, приплыли, граждане отдыхающие, сказка о доброте и законности в нашем городе закончилась.

Внимание:

президент на Потемкинской лестнице

Исторический центр Одессы — это наша гордость. Его надо содержать в чистоте и порядке. Вот, совсем недавно, 26-го мая сам Президент Украины Петр Порошенко приехал к нам торжественно открыть Потемкинскую лестницу, о ремонте которой «гудела» не только вся Молдаванка, Пересыпь и остальные районы Одессы, но и вся Украина. «Погудели» и перестали, потому что «гудящих» никто не услышал и не увидел. Активисты возмущались, что ремонт происходил с огромными нарушениями, необоснованными финансовыми затратами и так далее.

Слабо «гудели», потому что Петр Алексеевич сделал именно то, что сделал — перерезал ленточку. А вместе с ней отрезал все эти разговоры оппозиции и недовольных граждан. Ушли в небытие все домыслы и подозрения про плохую городскую власть. Одним словом — все хорошо. Подумайте сами: солнце светит, чайки в порту летают и лестница стоит, как вроде бы новую жизнь обрела. Вот только бы опять по ней разъяренные матросы-потемкинцы не побежали, как в далеком 1905 году.

О чем думает городская голова

Реклама «ТОВ «Діагональ», которому можно ставить биллборды где попало

Реклама «ФОП Чоботар В.І., которому разрешено ставить биллборды посреди тротуара

Городская голова, которой есть о чем подумать

Одесса — город-миллионник. Нет, это не то, что вы подумали, хотя в нем и живет более одного миллиона человек, но далеко не все они миллионеры. А в курортный сезон Одесса «пухнет» как на дрожжах. Это происходит потому, что к нам приезжают тысячи отдыхающих. И это значит, что нашу жемчужину у моря любят — это хорошо. Но ведь обо всех нас, одесситах и приезжих, надо заботиться, чтобы нам всем было комфортно жить в любимом городе. Чтобы выходя утром из дома, ты сразу почувствовал на себе заботу, а не влез, на какой-то, извините... (пи!пи!пи!) биллборд на знакомом тебе месте, где вчера вечером его еще не было. Кто же должен заботиться о нас? Конечно же, голова городского головы. Так уж вышло, что она за все в ответе, даже тогда, когда какой-то малозначительный чиновник мэрии где-то, пардон, тихо «накосячил».

На Дерибасовской — Европа, а на Таирово — как попало

Дерибасовская, Приморский бульвар — это круто. Но почему такое ничтожное внимание к «спальным» районам Одессы, почему президенту не показывают их красоты? Например, те же биллборды, которыми перегораживают тротуары. А может, по мнению городских властей, так и должно быть?

Раз так, значит, мысль эту необходимо и дальше развивать и ни за что не останавливаться на достигнутом. Таким образом, исходя из сути маразма, которым руководствовались чиновники городской мэрии, выдавая разрешения на установку биллбордов прямо посреди тротуаров, предлагается городской голове подумать над следующим:

- присвоить звание «Почетный гражданин Одессы» ФОП Чоботар В.І., который получил разрешение в Одесском горсовете на установку биллборда на ул. Академика Королева напротив школы №63, с нанесением его имени на все столбы города;
- присвоить ТОВ «Діагональ» звание «Неприкасаемое», которое также получило разрешение в Одесском горсовете на установку биллборда с другой стороны на ул. Академика Королева напротив школы №63;
- разрешить указанным субъектам хозяйственной деятельности в дальнейшем делать все, что им заблагорассудится: ставить биллборды прямо на проезжей части, а также трамвайных путях

и взлетно-посадочной полосе международного аэропорта «Одесса». Главное условие — чтобы маразм крепчал;

- разрешить всем недовольным одесситам и гостям нашего города обжаловать такие действия в центральной прачечной города.

У-х-х-х, вроде бы все, ничего не забыли. А вдруг все это просто сон, и не было никаких биллбордов посреди тротуаров? Или, может быть, проснется городская голова рано утром, часов в 5 утра, поедет на Таирово и снесет все это издевательство над народом на фиг или еще дальше. Нам, народу, подходит и одно, и другое. Тогда мы будем довольны. Главное — чтобы нас услышали. Ведь мы еще помним, как говорил Виктор Янукович, практически классик мировой литературы: «Почую кожного!» Правда, классик сбежал из Украины, но мы, народ Украины, остались и бежать никуда не собираемся (многим просто некуда и не на что).

Мы, одесситы, граждане Украины, скоро снова будем принимать экзамены у городской власти — на выборах, и поставим им оценку. Вариантов два: первый — «Годен», второй — «Не годен». У власти есть над чем подумать. И чем больше вот таких биллбордов на тротуарах, тем больше у них шансов на вариант №2.

Но мы верим в нашу власть, верим в то, что она исправится...

Геннадий ЛЕОНИДОВ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ РЕГІОН —

Сучасні загрози

— *Олександр Анатолійович, нещодавно ви виступили з доповіддю під час засідання «круглого столу» «Безпека та співробітництво в Чорноморському регіоні: історичні засади та сучасні виклики» за темою: «Аналіз військово-політичної обстановки в контексті сучасних загроз та викликів в Чорноморському регіоні». Про що говорили присутнім, адже зазначена тема надзвичайно актуальна?*

— Так, питання цієї дискусії винятково актуальні як в контексті забезпечення суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України, так і ступеню їх впливу на стан національної безпеки кожної країни Чорноморського регіону.

Тому в своїй доповіді я ставив для себе наступні завдання:

— окреслити своє власне бачення характеристики сучасних загроз політичній ситуації в Чорноморському регіоні, розглянувши політику Росії та Заходу в ньому;

— дати результати аналізу підходів кожної з причорноморських країн щодо забезпечення власної та регіональної безпеки.

— запропонувати певні рекомендації органам державної влади України щодо забезпечення національних інтересів нашої держави у Чорноморському регіоні.

Навіть без глибокого аналізу воєнно-політичної обстановки, враховуючі події в Україні: анексія АР Крим, агресії на Сході України, «заморожені» конфлікти в Грузії, Молдові, Азербайджані, Північному Кавказі, можна дійти до висновку, що Чорноморський регіон характеризується політичною та економічною нестабільністю, посиленням деструктивних викликів транснаціональних загроз, що перешкоджає реалізації інтеграційних проектів та розвитку міжнародної співпраці.

— *Чи могли би ви детальніше нам про це розповісти?*

— Звичайно, бо ж моя доповідь і була збудована таким чином, аби дати всебічний аналіз ситуації: причини, наслідки і одвічне: «Що робити?» Отже, у просторі регіону мають місце негативні тенденції та процеси, що гальмують його економічний розвиток і створюють ряд загроз у сфері міжнародної і регіональної безпеки. Основні з них:

— Політична ситуація в регіоні має кризовий характер, з тенденцією до посилення потенціалу конфліктності. В основі її — драматичний вибір між традицією і модернізацією, конкуренцією різних цивілізаційних та світоглядних систем цінностей — демократичних, якими керується Захід і більша частина світу, та авторитарно-репресивних, взятих на озброєння у РФ, та які ще мають значну вагу у низці країн регіону. Останніми роками ця криза суттєво загострилася, що призвело до різкого порушення балансу сил у регіоні. До невирішених конфліктів в Грузії, Азербайджані, Вірменії, Молдові, загострення курдської проблеми, провальних результатів стабілізаційних потуг в Іраку і Афганістані, додалися такі центри напруги та насильства як Сирія та українсько-російський конфлікт.

— Російська агресивна політика кардинально змінює геополітичний ландшафт регіону. Маючи потужні збройні сили у Криму, декларуючи можливість розміщення ядерної зброї та посилюючи свій військовий флот, Російська Федерація намагається отримати монополію геополітичне домінування у регіоні, зокрема, можливість блокування морських шляхів та створення різноманітних загроз державам Чорноморського простору, якщо останні не підкоряться російському диктату. Крим перетворюється на військову базу, за допомогою якою встановлюється контроль над ширшим простором, що включає Балкани та країни Близького Сходу. Запровадження РФ агресивних дій «гібридного» типу, які мають замаскований характер, і спрямовані на підірвання внутрішньої стабільності, включають широкий спектр заходів від економічного тиску, експорту тероризму, проведення масованих інформаційно-пропагандистських операцій тощо, і до прямого військового втручання.

— Сьогодні можна певнено стверджувати, що гарячі точки у Чорноморсько-Близькосхідному регіональному просторі взаємопов'язані і мають багато у чому подібні риси. Російську окупацію Криму, війну на Донбасі та спроби дестабілізації на півдні України, збурення політичної ситуації у Молдові, Чорногорії, Македонії, військові операції у Сирії можна розглядати як ланки одного процесу — агресивний наступ російського імперіалізму з метою рвану за руйнування СРСР, розширення НАТО, втрату домінуючих впливів у міжнародних відносинах.

— Розрив безпекового простору регіону на зону євроатлантичної європейської системи колективної безпеки НАТО — ЄС та євразійської системи ОДКБ створює ризик перетворення України на «сіру» безпекову зону — зону протистояння двох геополітичних потуг. Висока несумісність: Захід і Росія проти

На фото: Олександр ОСТАПЕНКО (справа), кандидат військових наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри європейської інтеграції ОРИДУ НАДУ, громадський діяч

Одеса — перлина біля моря, яку оспівують у всьому світі, це — морські ворота України. Але знедавна, відтоді, як у 2014 році Росія здійснила військово втручання в нашу державу, спокій зник. Як з цим жити сьогодні, і що ми маємо робити далі, розповідає Олександр ОСТАПЕНКО — кандидат військових наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри європейської інтеграції ОРИДУ НАДУ, громадський діяч.

ДІЛ/ДАШ. РФ використовує сирійський конфлікт, боротьбу з ісламським тероризмом тощо, таким чином намагаючись відвернути увагу Заходу від війни в Україні та пробуючи вийти з міжнародної ізоляції і добитися зняття санкцій. Таким чином, Україна знаходиться в епіцентрі холодного конфлікту між блоком держав Захід-Схід.

— Невирішеність конфліктних ситуацій, їх «заморожування», постійна ескалація напруженості у державах регіону обумовлює посилення інших загроз, зокрема, таких як нелегальна міграція, контрабанда, нелегальний обіг зброї, торгівля людьми, неможливість гарантування безпеки транспортних шляхів, постачання енергоресурсів, активізація міжнародного тероризму, тощо. Росія використовує кризу біженців, щоб ослабити ЄС. У цьому контексті необхідно відповісти на запитання: як масова міграція біженців до країн Євросоюзу впливає на стосунки Заходу з Росією, яку мету переслідує Москва: допомогти врегулюванню кризи або далі її посилювати, щоб дестабілізувати Європу?

— На фоні тенденції до конфронтації у сфері безпеки регіону проявляється недостатня ефективність регіональних організацій та невикористання повною мірою потенціалу багатостороннього співробітництва, що призводить до гальмування реалізації низки важливих для України регіональних проектів таких як ГУАМ, ОЧЕС та зниження рівня політичної взаємодії у форматі Спільноти демократичного вибору.

— Послаблення позицій України в економічній та енергетичній співпраці з країнами цього регіону, що призводить до втрати можливостей диверсифікації нафто— і газопостачання, витіснення її з традиційних ринків.

— Відсутність концептуального бачення і зафіксованих у політичних документах чітких орієнтирів зовнішньоекономічної діяльності та зовнішньої політики України у регіоні.

Інтереси Заходу

— *Багато хто покладає свої сподівання на захід, НАТО та США...*

— У цілому, регіональна підсистема міжнародних відносин зазнає відчутних змін і має тенденцію до перетворення на конфронтаційну модель, де з одного боку йде зміцнення південно-східного флангу НАТО шляхом підвищення військової присутності та розвитку партнерства з можливими майбутніми членами Альянсу — України та Грузії, а з іншого — нарощування військової потуги та агресивних дій РФ у регіоні та навколо нього.

Посилення агресивної поведінки РФ викликає також і зворотній ефект — зростання відчуття небезпеки у країнах регіону і їх тягіння до пошуків моделей взаємної підтримки та співпраці, до створення балансу російському домінуванню. Але в умовах, що склалися, важко уявити оптимістичну картину перспектив розвитку регіональних систем співробітництва та безпеки, оскільки для країн регіону навряд чи можливо приймати активну участь у проектах, у яких може бути задіяна РФ. Взагалі, я хотів би особливо зазначити наступне: реалізація завдань забезпечення власної безпеки кожної країни регіону відкриває шлях і до пошуку спільних політик щодо забезпечення регіональної безпеки.

— *Як поводить себе Захід в таких умовах?*

— Політика Заходу, попри деякі відмінності у позиціях серед різних держав євроатлантичної спільноти, керується насамперед міркуваннями необхідності не допустити масштабного військово-політичного конфлікту з РФ. США за часів президентства Дж. Буша (молодшого) проголосили Чорноморський регіон сферою своїх життєво важливих інтересів, що сприяло входженню Румунії та Болгарії до НАТО та ЄС, налагодженню партнерства з Грузією та Україною. Втім, кволість подальших політичних кроків спрямованих на «перезавантаження» відносин з РФ, пасивність політики сусідства — Східного партнерства ЄС, фактично розв'язало руки Росії, яка включає регіон у сферу власного геополітичного домінування і вважає своїм правом вести агресивні дії у регіоні — спочатку проти Грузії, а пізніше і проти України як покарання за їх євроатлантичні та євроінтеграційні уподобання.

Сьогодні, можна очікувати посилення активної підтримки з боку США процесів, зорієнтованих на зближення країн регіону та Європи, та на послаблення їх економічної і політичної залежності від РФ. Геополітична стратегія США щодо країн регіону в цілому пов'язана з продовженням політики інтеграції регіональних держав до євроатлантичних структур. США зацікавлені у відновленні територіальної цілісності України, деокупації Криму та Донбасу, і, зрештою, у ліквідації геополітичного домінування РФ у регіоні, яке утворилося внаслідок російської агресії. Питання лише у тому наскільки рішучими можуть бути дії США у близькій перспективі.

— *Цікава позиція НАТО в таких умовах...*

НАТО практично стає базовою структурою не тільки європейської, але й глобальної безпеки. Зміна міжнародної ситуації стимулювала перетворення НАТО з регіональної організації оборонного характеру на організацію держав, які опікуються питаннями побудови та підтримання нової глобальної системи безпеки. Більшість з держав регіону вже є або заявили про свій намір стати членами НАТО. Таким чином вони намагаються захистити свої демократичні перетворення і знайти своє місце у загальній архітектурі європейської безпеки. Зі свого боку НАТО зацікавлене у ефективному вирішенні проблем безпеки і стабільності регіону. Разом з тим створення єдиної регіональної системи безпеки, інтегрованої у загальноєвропейську систему безпеки, в рамках якої країни Південного Кавказу та Україна мали стати членами Альянсу, не стало ключовим завданням Брюсселю у Чорноморському регіоні. Альянс виходить з доцільності розбудовувати відносини з кожною країною регіону окремо і не бачить потреби в необхідності налагодження взаємодії з регіональними інтеграційними об'єднаннями Чорноморського простору. Послаблення південно-східного флангу НАТО внаслідок посилення російської військової загрози у регіоні, анексії Криму та воєнних дій на Донбасі, викликало неабияку стурбованість керівництва Альянсу. Порушення військово-політичного балансу сил у регіоні вимагає відповідної реакції з боку НАТО. Внаслідок цього можна очікувати посилення військової активності НАТО у регіоні у вигляді проведення військових навчань, розширення військових баз, постійної присутності кораблів країн НАТО у акваторії регіону.

ЧИ МОЖЕМО МИ СЬОГОДНІ В НЬОМУ СПОКІЙНО ЖИТИ

Враховуючи розбіжність підходів серед країн ЄС та зростання масштабів внутрішніх та міграційних проблем, навряд можна очікувати більш жорсткої позиції ЄС у відношенні до РФ, якщо остання не вдасться до розгортання більш масштабних військових дій в Україні. За існуючих умов ЄС може влаштувати яка-небудь форма «заморожування» конфлікту на Донбасі і мовчазне сприйняття анексії Криму, як це сталося у випадку російської агресії проти Грузії, що не відповідає національним інтересам України.

Інтереси країн

— *Отже Україна, так само як і Грузія, — країни чорноморського регіону, вже зазнали на собі агресивну поведінку Росії. А як почують себе в цьому відношенні інші країни, що розташовані навколо Чорного моря та їх найближчі сусіди?*

— Україна зацікавлена у формуванні єдиної позиції країн регіону щодо стратегії розвитку системи безпеки Чорноморського регіону як інтегральної складової комплексної системи загальноєвропейської безпеки, а також у формуванні спільної позиції щодо протидії проявам агресії з боку РФ. Такі чорноморські держави як Румунія та Болгарія, серйозно занепокоєні зростанням російської агресивності і російського домінування у регіоні. Політичний курс цих країн у питаннях безпеки і стабільності чорноморського регіону знаходиться цілком у руслі загальної політики НАТО і керуватиметься настановами та рішеннями ЄС.

Грузія презентує себе як країну з проєвропейськими орієнтаціями, яка має на меті вступ до ЄС. Маючи окупаційні російські війська в Абхазії та Південній Осетії, Грузія прагне захистити свої національні інтереси шляхом вступу в НАТО та розбудову регіональних систем співробітництва. Грузія є ключовою ланкою транспортно-енергетичних комунікацій з Каспію до Європи, і з чорноморських країн вона найбільш зацікавлена у стабільності та безпеці регіону. З огляду на подібність геополітичних обставин та схожість євроінтеграційних прагнень України та Грузії, зміцнення двосторонніх відносин за умов сприятливої політичної кон'юнктури може бути доведено до оптимального рівня відносин співробітництва і взаємодопомоги.

Азербайджан насамперед зацікавлений в транспортуванні своїх енергоресурсів на Захід. Маючи стратегічну підтримку з боку спорідненої Туреччини, Азербайджан включатиметься у перспективні для себе схеми співробітництва наскільки це дозволить геополітичні умови його власного існування, сильно обтяжені Нагірно-Карабаським конфліктом.

взагалі стає приреченою на вмирання. Разом з тим, Туреччина, проводячи активну зовнішню політику, має значні шанси вийти з ситуації європейської периферії і відігравати більш потужну геополітичну роль. Зацікавленість Туреччини у кримське-татарському питанні і незадоволення російськими акціями у Сирії, де РФ виступає на боці шийтської меншості, вкупі з міркуваннями атлантичної солідарності сприяють охолодженню двосторонніх відносин. Розширення російської військової присутності у Сирії та бомбардування територій опозиційних сил, включно з місцями розселення сирійських турок, створює новий осередок напруженості у ширшому Чорноморсько-близькосхідному регіоні, у центрі якого опиняється саме Туреччина.

Таким чином, сьогодні Туреччина — один з головних політичних гравців у Чорноморському регіоні, її економіка — одна з провідних у регіоні, а за військовою силою вона друга в НАТО. Туреччина — це сила, яка стабілізує, оскільки спрямована на поширення миру і безпеки. Україна і Туреччина мають ідеальні передумови для розвитку стратегічних партнерських стосунків. Ключове геополітичне і геостратегічне положення Туреччини у регіоні, її військовий, демографічний, економічний потенціал визначають місце і роль, які вона відіграє в контексті забезпечення регіональної безпеки. Враховуючи географічне розташування Туреччини, добре розвинені транспортні комунікації з Україною, рівень розвитку економіки Туреччини та її специфіку, ця близькосхідна країна є перспективнішим ринком для українських промислових і сільськогосподарських товарів, аніж більшість європейських країн.

Що варто робити в таких умовах

— *Що ви порадили учасникам «круглого столу», якими були ваші висновки та рекомендації?*

— Звичайно, зі свого боку я зробив відповідні висновки та надав наступні рекомендації: по-перше, у Чорноморському регіоні практично відсутні усталені формальні та неформальні інститути, діяльність яких спрямована на формування та підтримку регіональної стабільності. Російська агресія довела неефективність існуючих інституціональних структур у питанні забезпечення безпеки у регіоні.

Україні доцільно:

— активізувати обговорення питань безпеки у форматі регіональних міжнародних організацій — ОЧЕС, ОДЕР-ГУАМ, ОБСЕ, акцентуючи на тому, що без радикальної боротьби з міжнародним тероризмом, та державами, що його підтримують, без протидії

— ініціювати переговорний процес з НАТО щодо затвердження для України Плану дій щодо членства (ПДЧ);

— спрямувати зусилля української дипломатії на формування активної підтримки з боку країн Чорноморського регіону процесів вступу України до НАТО;

— налагоджувати двостороннє воєнно-технічне співробітництво і співпрацю з країнами регіону у питаннях протидії спільним загрозам;

— синхронізувати процес вступу України до НАТО з Грузією.

По-третє, для вирішення ключового питання регіональної безпеки — звільнення захоплених РФ територій — важливо розробити загальну концепцію деокупації у співпраці з країнами регіону та зацікавленими державами ЄС і НАТО, країнами-гарантами безпеки України, міжнародними організаціями з питань безпеки, для чого налагодити широкий міжнародний діалог. При цьому враховувати особливості процесів деокупації територій для ситуації у різних країнах регіону — Молдові, Грузії, Україні, Азербайджану. В умовах фактичного продовження військової агресії РФ у Криму та на Донбасі будь-які домовленості з терористичними угрупованнями та самопроголошеною владою означатиме фактичне заморожування існуючого стану та певну часткову капітуляцію з боку України, що неприпустимо з огляду на життєво важливі національні інтереси держави. Оскільки Україна не може поки що ефективно протистояти російським збройним угрупованням, єдиним шляхом використання сили для неї стає економічна і політична ізоляція півострова.

Продовжувати розвивати стосунки з Туреччиною у сфері Чорноморської безпеки і проводити незалежну політику, на яку не має впливати політика третіх країн, на основі взаємної поваги інтересів. Україна і Туреччина можуть виступити з ініціативою зміцнення миру і безпеки у регіоні. У цьому контексті, через військовий конфлікт між Росією і Грузією в 2008 р. та російської агресії проти України у 2014 р., усі попередні ініціативи, такі як Організація Чорноморського економічного співробітництва та інші, вимагають негайного оновлення і уточнень. Не виключено, що розвиток українсько-турецького співробітництва буде адекватно успішною відповіддю найнебезпечнішій російській політиці «безальтернативності», яку вона застосувала у Грузії (у 2008 р.) та в Україні (у 2014 р.) і намагається застосувати в інших країнах регіону для подальшої дестабілізації Сирії.

По-четверте, задля активізації інтеграційних процесів у Чорноморському регіоні, доцільно:

— докласти зусиль до зміни структури експорту і послуг на ринках вищенаведеного регіону, переорієнтовуючись, передусім, на високотехнологічну продукцію;

— розширити договірно-правову базу економічного характеру, що приведе до збільшення експорту українських товарів і послуг в країни регіону. Це можливо за умови розширення номенклатури українського експорту;

— активізувати співпрацю в інвестиційній сфері. Економічна стратегія більшості країн регіону передбачає підтримку виконання проєктів соціально-економічного розвитку країн, захоочення інвестування національного приватного капіталу в зарубіжні перспективні проєкти і залучення сучасних іноземних технологій;

— розширювати співпрацю у Вільних Економічних Зонах (ВЕЗ) з іншими країнами регіону, насамперед з Ізраїлем, Туреччиною, ОАЕ;

— продовжувати переговори з розвитку торгово-економічної співпраці з низкою інших країн регіону, насамперед Туреччиною, Румунією та іншими;

— провести техніко-економічні роботи з підготовки альтернативних шляхів постачання нафти і газу через Україну до Європи — наприклад, прокладення нового маршруту постачання близькосхідних енергоносіїв «Іран/Північний Ірак-Туреччина-Європа», що проходить територією України.

Таким чином Україна повинна в найближчі роки розробити і почати реалізовувати нову стратегію Чорноморської безпеки, що забезпечить позитивні результати щодо пошуку міжнародних партнерів, наддасть нового дихання та скоригує зовнішню політику України, яка потребує негайного реформування щодо сучасних викликів.

Такий підхід допоможе нашій державі: наблизити наших південних і західних партнерів; сприяти розв'язанню українсько-російського конфлікту та повністю припинити ворожу агресію проти демократичної України та її європейських цінностей у майбутньому; поліпшити свій імідж на міжнародній арені; визначити ключових партнерів і встановити чіткі пріоритети; відстоювати свої національні інтереси в стратегічному партнерстві в сфері військової, економічної, енергетичної безпеки.

Андрій ОВЕРЧЕНКО

Подібно Україні Азербайджан прагне повернення окупованих територій, що можливе за умов значного послаблення РФ та ліквідації її військової присутності на Південному Кавказі.

Вірменія залишається країною з власними економічними складнощами та внутрішніми проблемами. Вірменія зацікавлена у виході з міжнародної ізоляції та більш інтенсивному включенні у системи регіонального співробітництва, але цьому суперечать її політика «збирання земель», домінуючий вплив РФ на суверенну внутрішню і зовнішню політику та непроступливість у питанні Нагірного Карабаху.

— *Іще один дуже потужний гравець — Туреччина...*

— Туреччина у свій час напрацьовувала елементи власної чорноморської політики. Зокрема, сподіваючись на своє геополітичне становище та зростаючу економічну потужність, намагалася реалізувати свої переваги шляхом створення стабільної економічної інтеграційної структури (ОЧЕС), яка б стала регіональним центром тяжіння, і як певної альтернативи вступу до ЄС. Але ідея не набула очікуваних масштабів значною мірою внаслідок нехтування політичними проблемами та питаннями регіональної безпеки, а у сучасних умовах конфронтації ідея регіональної інтеграції

іншим загрозам регіональній безпеці, економічний розвиток регіону буде вкрай загальмований;

— ініціювати розробку стратегії формування регіональних інститутів безпекового характеру у співробітництві з відповідними структурами НАТО та ЄС, країнами чорноморського простору;

— зважаючи на об'єктивну організаційну здатність регіональних міжнародних організацій, спиратися на двосторонні домовленості з країнами регіону щодо створення механізмів раннього попередження, аналізу та нейтралізації загроз, створити передумови для формування регіональної спільноти як невід'ємної складової безпекового європейського простору.

По-друге, використання сили з боку РФ зайвий раз підкреслило неможливість для невеликих та середніх держав забезпечувати власну безпеку національними засобами поза військовими союзами, що лише посилює прагнення окремих держав чорноморського простору інтегруватися до структур Північноатлантичного альянсу та конструювати власний регіональний комплекс безпеки. Україні, яка взяла курс на євроатлантичну інтеграцію, доцільно:

— форсувати розбудову збройних сил України у відповідності до критеріїв та стандартів НАТО;

Від впровадження інклюзивної освіти діти стануть лише кращими

На фото: Лілія ГРИНЕВИЧ,
міністр освіти і науки України

Лілія ГРИНЕВИЧ — міністр освіти і науки України — відома своїми чіткими реформаторськими поглядами. Дієвий міністр українського уряду, яка пройшла в кабмін від політичної партії «Народний фронт», перебуваючи в Одесі, зустрічалася з освітянами, та відповідала на численні запитання представників мас-медіа.

— Лілія Михайлівна, чи дійсно у школі буде відмінено вивчення природничих наук, що передбачає законопроект, який начебто має розглянути парламент?

— По-перше, це не відповідає дійсності, немає такого проекту де були б виключені природничі науки. Більше того, зараз пріоритетом є покращення системи освіти і природничо-математичної освіти. Так, на даний момент в 10 класах у нас поглиблене вивчення природничих предметів обирає тільки 7% школярів, і це означає, що вони вчилися до 9 класу, поки їм повністю не відбили бажання вивчати природничі предмети. Тому потрібно, в першу чергу, зрозуміти як можливо в 5-9 класах покращити викладання природничих предметів, як зробити його цікавішим. Адже у своєму попередньому вигляді система навчання, на жаль, вже не задовольняє очікування сучасних дітей. Крім того, з 2018 року школа має бути реально профільна, тому що до 9 класу у нас діти здобувають загальні знання по всіх предметах, а в 10-11 класах їм треба на чомусь більше сконцентруватися, що вони оберуть.

— Занадто багато всього та загалом?

— Саме так. Викладається 25 предметів одночасно для 10-11 класу, в результаті учні йдуть в репетиторство, не відвідують школу і готуються поза школою до ЗНО, а це неправильно. Під час навчального року вони повинні отримати більшу кількість годин на ті предмети, які обирають за своїм профілем, готуватися до ЗНО і вчити те, що їм буде потрібно для продовження освіти. Тому було запропоновано навчальний план, який має обов'язкову частину 50% та 50% за вибором. Із тих 50% за вибором школи можуть конструювати свої навчальні плани, окрім обов'язкової частини додавати години відповідно до профілю, який вони обрали. У такому випадку, наприклад, якщо ви хочете вивчати поглиблено фізику, хімію, біологію, вам звідкись потрібно взяти на це додаткові години. Отже ви мусите їх взяти з гуманітарного курсу. На сьогодні весь світ вирішує це питання через інтегровані курси. Наприклад, курс історії України і всесвітньої історії ми об'єднали в інтегрований курс. Історія України в контексті всесвітньої історії, — 20-21 століття — нам є що сказати в цей період часу. Цей курс погоджено з Інститутом національної пам'яті.

— Для кого він буде доступним?

— Його можуть обирати ті, хто захоче відповідно займатися поглибленим вивченням фізики, хімії і біології. І навпаки, як що хочете поглиблено вив-

чати історію, літературу, іноземні мови, вам треба зекономити час з іншої кількості предметів, але ви маєте залишитись людиною з широким світоглядом. Саме тому пропонується інтегрований курс фізики, хімії і біології, який має обов'язкових чотири години, а до них ще можна добирати з вибіркової частини. Тому кількість годин практично не зменшується, але цей курс стає більш інтегрований і практико орієнтований. І не треба вчити масу, наприклад, хімічних термінів для гуманітарія, але є знання, аби прочитати свій аналіз крові і розуміти, що таке роль еритроцитів і лейкоцитів. Тобто йде мова про цілісну наукову картину світу. З цим курсом інша проблема — у нас немає кому його читати, тому він буде тільки пілотний, точково в школах, які його оберуть. Буде проходити підготовка вчителів, що зможуть це зробити. Це поки що експеримент, так що фізика, хімія і біологія нікуди не пропадуть.

— Чи будуть зміни в нас в ЗНО в процедурі?

— Зовнішнє незалежне оцінювання все більше і більше орієнтувалося на перевірку компетентності, а не точкових знань: відтворення тільки дат, термінів і т.п. Тому необхідно робити відкриті частини, а не лише вибір відповіді. І хоча це дорожче ЗНО, ми все одно будемо рухатися в цьому напрямку, бо в школі вчать тому, що перевіряють на екзаменах. Неможливо зробити нову школу компетентною, якщо перевіряти далі будуть тільки знання. Це велика проблема, цьому треба вчитися. Україна вперше входить в міжнародне дослідження «Піза» в 2018 році для 15-річних дітей. «Піза» якраз орієнтована на компетентність, залучившись до неї стане зрозумілим, чого вже вдалося досягнути, і як далі розвивати інструмент ЗНО. Крім того, процедури будуть все жорсткіші, адже техніка дозволяє дуже багато, і важливо, аби всі були в рівних умовах, і неможливо було фальсифікувати результати ЗНО. Зважаючи на минулорічний досвід, коли прокуратура отримувала повідомлення про фальсифікації даних ЗНО, всі бази даних ЗНО, було захищено і така ситуація вже не може повторитись.

— А що ви скажете із приводу того, що в соцмережах продають відповіді на завдання ЗНО?

— Користуючись нагодою, хочу звернутися до наших абітурієнтів: не вірте і не викидайте гроші на вітер. Якщо б з Українського центру оцінювання якості освіти витекли завдання з ЗНО, то була би скасована така сесія ЗНО, всі діти, не зважаючи на те знали вони відповіді чи не знали, чи не бачили цього, змушені були перескладати це ЗНО. Все це величезні

моральні збитки і збитки для бюджету країни. Тому Український центр оцінювання якості освіти зробить все, щоб завдання не витекли, і всі, хто порушить умови і прийде з мобільним телефоном, чи іншим засобом, який здатний знімати те, що буде на носіях з завданнями на ЗНО, буде одразу вилучений з аудиторії без права перескладання ЗНО.

— На Одещині в рамках програми розвитку регіону голова Одеської обласної адміністрації презентував проект он-лайн підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Ви говорили про те, що були проблеми з підготовки в інших регіонах. Чи не планується цей проект або подібні інтегрувати і в інших областях?

— Так, цей проект ми підтримуємо ідеологічно. Я вважаю, що він дуже правильний. Більше того, ми навіть з головою обласної адміністрації говорили про можливість його розповсюдження на всю Україну, і вже досягли певних спільних кроків, які рано оголошувати, але ми над цим будемо працювати. Я вважаю, що майбутнє змішаного навчання актуальне для України, тому що у нас багато сільських територій, багато малих шкіл. До того ж, коли ти вільний і коли сам формуєш собі графік навчання — це дуже продуктивно і правильно. І коли окрім звичайних уроків діти мають можливість доступу до уроків найкращих вчителів країни, до концентрації матеріалу, з якого вони можуть перевірити себе і підготуватися, це тільки на краще.

— Є 5 тестових областей, в яких будуть впроваджувати систему інтеграції дітей з інвалідністю. Що стосується Одеської області, чи плануються відкриватися дитячі садки, де буде запроваджено досвід інклюзивної освіти, тому що у нас таких немає?

— Це дуже актуальне питання. Крім цих 5 пілотних областей ми намагаємося стимулювати інклюзивну освіту по всій території України. Вперше цього року Кабінет Міністрів України надав субвенцію на інклюзивну освіту понад 209 млн. грн. Частина цих коштів отримала і Одещина. Ці гроші спрямовані на закупівлю саме освітніх послуг для цих дітей в межах звичайного навчального закладу. Завдяки цьому можна запросити логопеда, спеціального педагога, закупити відповідне навчальне середовище для навчання цієї дитини. Сьогодні в Одеській області є небагато інклюзивних класів і інклюзивних груп, наприклад, в дошкільній освіті є 11 інклюзивних груп. Але це початок, цього ще рік тому не було і це означає, що ви рухаєтесь, та рухатися треба швидше. Де ми зіткнулися з проблемою, та це в загальній культурі суспільства, яке звикло, що діти і взагалі люди з особливими потребами ізолювані, і зараз, наприклад, з боку батьків звичайних дітей є застереження, щодо інтеграції дітей з особливими потребами. Я хочу користуватись нагодою заспокоїти їх, що вони побачать, що їх діти від цього стануть тільки кращими.

— Коли розпочнеться нормальне фінансування професійно-технічної освіти? Оскільки ми зараз плануємо якимось чином зберегти її та розвивати, чи планує міністерство освіти разом з урядом передбачити фінансування на матеріально технічну базу для того, щоб створити нові робочі місця?

— В 2016 році профтехнавчальні заклади було передано на місця обласного значення без жодного ресурсу, і це було великою помилкою. Тому ми зараз надали ресурс на місця. По-перше, було спрямовано субвенцію на здобуття загальної середньої освіти. Якщо на всю профтехосвіту країни треба 6 млрд. грн., то 2,7 млрд. грн. йде з державного бюджету як субвенція на загальну середню освіту. Крім того, визначено перелік загальнодержавних професій, які з 1 вересня будуть фінансуватися у тому випадку, коли область готує спеціалістів для різних галузей. Але це важливо, і про це не завжди говорять зокрема в обласних державних адміністраціях. Якщо порівняти 2016 і 2017 роки, то Одеська область отримала на місця додаткового ресурсу понад 4,9 млрд. грн. Зважаючи на це, абсолютно можливо та необхідно додати частину коштів із цього додаткового ресурсу на професійно-технічну освіту. Адже насправді на профтехосвіту є і додатковий ресурс з державного бюджету в вигляді освітньої субвенції, але область і місто мають додати свої додаткові надходження. І я звертаюсь до депутатів рад: вам необхідно піднімати це питання при розподілі коштів в бюджеті. Більше того, ми очікуємо від вас, коли ви оформите земельні ділянки і майно професійно-технічних закладів, і як тільки ви це зробите, постановою кабміну воно буде передано у вашу власність.

Олеся ОЗАРІНСЬКА